

[S]tosunku prawnego, powstałego pomiędzy stronami wskutek ustanowienia powoda przez pozwanego sędzią polubownym, nie można uważać ani za kontrakt służbowy z §§ 1151 i 1153 u. c. (...), ani też za kontrakt o dzieło (§ 1165 i nast. u. c.) (...). Jest to kontrakt swoistego rodzaju, którego bliższe unormowanie pozostawia przepis § 1391 u. c. postanowieniom ustawy postępowania sądowego.

**Orzeczenie Sądu Najwyższego
z dnia 29 września 1933 r.
C II Rw 1650/33**

Skład orzekający:

SSN Z. Bańkowski (przewodniczący)

SSN M. Wawrzkowicz (sprawozdawca)

SSN B. Bitner

Pozwany Zalel R. i Gerszon S. poddali sprawę pomiędzy sobą sporną rozstrzygnięciu przez sąd polubowny. Pozwany ustanowił sędzią polubownym powoda Abrahama Sch. i zawiadomił o tem swojego przeciwnika Gerszona S., ten ostatni zaś ustanowił sędzią polubownym po swojej stronie Salomona S. Powód Abraham Sch. przyjął godność sędziego polubownego skomunikował się z sędzią polubownym strony przeciwnej, informował się kilkakrotnie u pozwanego o stan mającej być rozstrzygniętą sprawą i odbył szereg przedwstępnych konferencyj z różnemi osobami. Tymczasem pozwany Zalel R. odwołał ustanowienie sędzią polubownym powoda Abrahama Sch. i powołał w jego miejsce na sędziego polubownego Jakóba R.

Funkcja sędziego polubownego była w danym przypadku płatna i po wydaniu orzeczenia otrzymali sędziowie polubowni Salomon S. i Jakób R. honorarjum po 120 dol.

Powód wniósł przeciw pozwanemu skargę o zapłacenie mu wynagrodzenia za trudy w kwocie 1.080 zł.

Sąd Okręgowy w Przemyślu wyrokiem z dnia 10 listopada 1932 [...] zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 810 zł, pozatem powództwo oddalił.

Sąd Apelacyjny we Lwowie wyrokiem z dnia 6 marca 1933 r. [...] uwzględnił częściowo odwołanie pozwanego i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przysądzoną powodowi kwotę 810 zł obniżył do kwoty 405 zł.

Sąd Najwyższy wskutek rewizji powoda na posiedzeniu niejawnem postanowił:

rewizji nie uwzględnić.

Z uzasadnienia

Zupełnie błędnie upatruje rewizja przyczynę zaskarżenia z § 503 l. 3 p. c. w tem, że Sąd Apelacyjny oznaczył odmiennie od Sądu procesowego wysokość wynagrodzenia, należnego powodowi, albowiem przy oznaczeniu sumy odszkodowania lub interesu na zasadzie przepisu § 273 p. c. Sąd wyższej instancji nie jest wiązany ustanowieniem jej przez Sąd niższej instancji i może na podstawie ustaleń faktycznych Sądu niższej instancji odmiennie oznaczyć wysokość tej sumy według swobodnej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Co do prawnej oceny sprawy zauważa Sąd Najwyższy, że **stosunku prawnego, powstałego pomiędzy stronami wskutek ustanowienia powoda przez pozwanego sędzią polubownym, nie można uważać ani za kontrakt służbowy z §§ 1151 i 1153 u. c., jak przyjął to Sąd I instancji, ani też za kontrakt o dzieło (§ 1165 i nast. u. c.)** według poglądu Sądu Apelacyjnego. **Jest to kontrakt swoistego rodzaju, którego bliższe unormowanie pozostawia przepis § 1391 u. c. postanowieniom ustawy postępowania sądowego.** Ta ostatnia jednak nie określa bliżej stosunku pomiędzy sędzią polubownym a stroną, która go ustanowiła. Z postanowienia końcowego ustępu § 581 p. c. (a podobne postanowienia zawiera też art. 484 k. p. c.) wynika, że przed otrzymaniem przez przeciwnika zawiadomienia o ustanowieniu sędziego polubownego strona może to ustanowienie odwołać. W danym przypadku nastąpiło odwołanie ustanowienia powoda sędzią polubownym po zawiadomieniu o tem przeciwnika, atoli bez wątpienia za zgodą tegoż, skoro następnie sąd polubowny ukonstytuował się w innym składzie. Dla oceny skutków tego odwołania w stosunku pomiędzy stronami najwłaściwsze będzie zastosowanie przez podobieństwo prawne przepisu § 1020 u. c., według którego należy pełnomocnikowi

wynagrodzić poniesione przezeń koszty i ewentualnie doznaną szkodę, jak również zapłacić mu część wynagrodzenia, odpowiadającą łożonym staraniom. Otóż oceniając sprawę pod tym kątem widzenia uznaje Sąd Najwyższy na zasadzie § 273 p. c. przyznaną powodowi przez Sąd Apelacyjny kwotę 405 zł za zupełnie stosowne wynagrodzenie powoda i nie znajduje podstawy do podwyższenia tej kwoty. Rewizja powoda nie mogła więc odnieść skutku.

Źródło: OSN(C) 1934, z. 4, poz. 259